

הפרעות היגוי



הילד שלכם מדבר ילא ברור?
החברים בגן לא מבינים אותו
(ולפעמים גם אתם)?
יתכן שיש לו "הפרעת היגוי".



'הפרעת היגוי' הוא מונח-על המתייחס להפרעה בדיבור שיכולה להיגרם מקושי בתפיסת צלילי הדיבור ו/או קושי בתכנון ובביצוע הדיבור. קשיים אלה גורמים לפגיעה במובנות הדיבור של הילד, ולקושי בהשתתפות חברתית ולימודית.

הפרעות היגוי נצפות אצל 2.3-24 אחוזים מהילדים, בגילים שונים ובחומרות שונות.

מהן הסיבות האפשריות להפרעת היגוי?

- לקות בשמיעה
- הפרעות מוטוריות כלליות, שיכולות להתבטא בקושי בסידור תיק, קושי בהתלבשות או בכתיבה.
- הפרעות מבניות (לדוגמה, חך שטוע)
- חלק מתסמונת (כגון תסמונת דאון).
- לעתים המקור של ההפרעה אינו ידוע, אך מובנות הדיבור של הילד נמוכה והסביבה מתקשה להבין אותו.

מהן ההשלכות האפשריות של הפרעת היגוי?

- קושי בהשתתפות חברתית (בשיחה או במשחק) עם ילדים אחרים.
- תסכול רב והמנועות משיח גם עם מבוגרים.
- אוצר מילים מוגבל וקושי בלמידת מילים חדשות בתבנית נכונה (לדוגמה, "תקל" במקום "דגל", "פיים" במקום "משקפיים").
- קושי בשליפת מילים ברגע נתון (לדוגמה, הילד אומר "הדבר הזה שמכינים לי איתו חביתה" במקום "מחבת").
- קושי בקריאה ובכתיבה. השפה הכתובה נשענת על השפה הדבורה וכשאין ייצוג נכון של המילה בעל פה, היא תכתב בצורה שגויה.

אני לא תוֹרָא ולא תוֹתָבָה קְתִיתָה תִּי יֵשׁ לִי הִרְכָּה תַּעֲוִיּוֹת

מה כדאי לעשות?

בכל התלבטות ובכל גיל יש לפנות להערכה של קלינאית/ת תקשורת!

- רצוי לערוך בדיקת שמיעה לפני הפניה להערכת היגוי.

מה אסור לעשות?

- להסתמך על טיפולי היגוי שעברו ילדים אחרים.
- לחפש דרכי טיפול באינטרנט.
- להתעקש שהילד יאמר נכון את המילה, בלי הכוונה של קלינאית תקשורת.
- להתעלם מהקושי כי "אולי זה יעבור לבד".

מתי כדאי לגשת לאבחון היגוי אצל קלינאית/ת תקשורת?

- אם הילד אינו מצליח להעביר לכם את כוונותיו ואתם זקוקים להרבה שאלות תיווך כדי להבין.
- אם אתם מרגישים "מתורגמנים" של הילד בסביבות שונות (עם ילדים אחרים עם המשפחה, מול הגננת וכדומה).
- אם הילד נמנע מתיאור חוויות בגן או מענה מילולי על שאלות.
- אם הילד אינו רוצה לשחק עם חבריו או שהחברים נמנעים מלשחק איתו.
- אם מובנות הדיבור של הילד אינה משתפרת עם הזמן.



תפקיד קלינאית/ת התקשורת

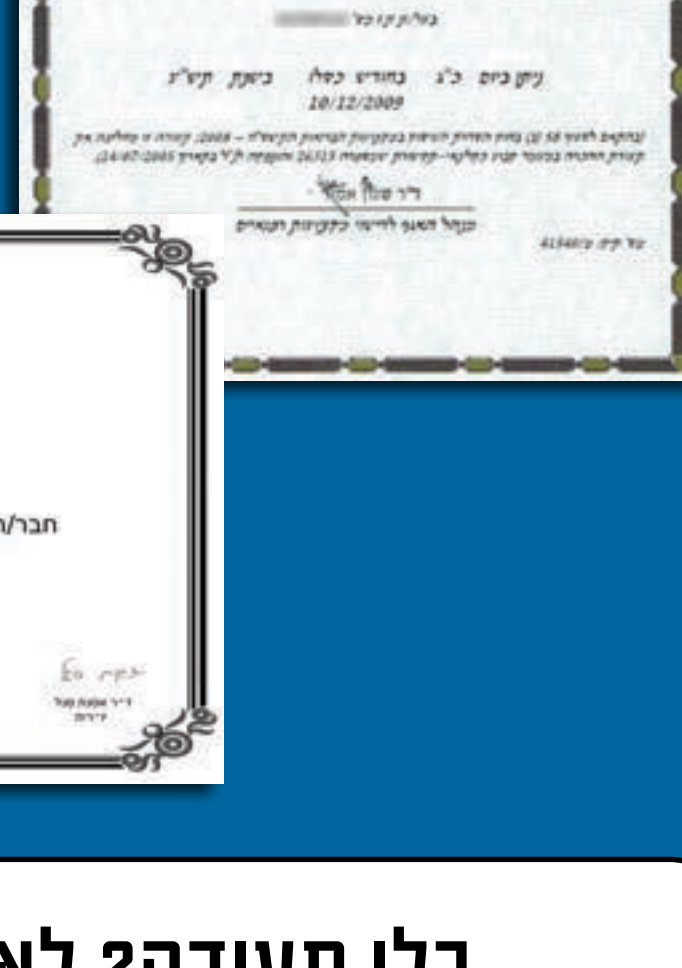
- מיפוי היגוי של ילדכם, ובדיקה האם הדיבור של הילד מתאים לרכישת שפה הטיפוסית לבני גילו (תוך התייחסות גם לשפה ולתקשורת של הילד).
- קבלת החלטה האם הילד זקוק לטיפול
- בעת הצורך, מתן המלצה לפנות לאנשי מקצוע נוספים בתחומים שונים (כגון ריפוי בעיסוק, פיזיותרפיה, רופא התפתחותי, טיפול רגשי, רופאי שיניים ואף אוזן-גרון), כדי לברר את מקור הקושי.
- מיקוד הקשיים הספציפיים של הילד, וקביעת מטרות טיפול, כדי לשפר את מובנות הדיבור של הילד.
- עבודה עם הילד על שיפור קליטת השפה, העלאת המודעות לצלילים והפקה נכונה של המילים בשפה.
- הדרכת הסביבה הקרובה לילד להמשך עבודה בבית; מתן הסבר על הקושי בהיגוי, ועל האמצעים שניתן להשתמש בהם ביומיום.

זכרו כי לכל ילד קצב התקדמות משלו, נתונים אישיים וקשיים הייחודיים לו. הטיפול מותאם לכל ילד באופן אישי על פי נתונים אלה!



מיהם קלינאית תקשורת?

- כל קלינאית התקשורת הם בעלי תארים אקדמיים מחוגים להפרעות בתקשורת במסודות מוכרים להשכלה גבוהה.
- לכל קלינאית התקשורת יש רישיון ממשרד הבריאות.
- קלינאית התקשורת מאבחנים ומטפלים במגוון אוכלוסיות עם קשיים בתחומי התקשורת, השפה, הדיבור והבליעה. למשל: אוטיזם, לקויות שמיעה, מוגבלות שכלית, שיתוק מוחין, אפזיה, אפרקסיה, הפרעות היגוי, גמגום ולקויות שפה-למידה.
- קלינאית התקשורת מאבחנים ומטפלים במגוון גילים, החל בילדות המוקדמת וכלה בזקנה.
- אנו ממליצים לפנות לטיפול אצל קלינאית תקשורת החברים באגודה הישראלית של קלינאית התקשורת, ומתוקף כח מחויבים לקוד האתי שלה.



בלי תעודה? לא תודה!

היכן ניתן למצוא קלינאית תקשורת?

במכונים להתפתחות הילד, במחלקות ובמרפאות חוץ בבתי החולים, במרפאות של קופות החולים, בבתי ספר ובגנים של החינוך המיוחד, במרכזי למידה, בקליניקות פרטיות ועוד.

באתר האגודה תוכלו למצוא מנוע חיפוש לקלינאית תקשורת פרטיים.

מידע נוסף ניתן לקבל באתר האגודה הישראלית של קלינאית התקשורת: www.ishla.org.il



'האגודה הישראלית של קלינאית התקשורת' [f](https://www.facebook.com/ishla.org.il) 'אגודת קלינאית התקשורת בישראל ishla'

ishla.org.il

כתבה: ד"ר גילה טובול לביא

